

ELS CURSOS NATURALISTES DE LA INSTITUCIÓ

PROGRAMA 1998-1999

CURSOS

- 1
Geologia del Berguedà. Alteració i restauració del medi físic per causa d'activitats mineres
- 2
Gestió de les aigües al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
- 3
Ecologia i comportament hivernal dels ocells en boscos subalpins: estratègies evolutives i tècniques d'estudi
- 4
Estudi de comunitats i poblacions d'ocells. Mètodes i aplicacions a la gestió dels ecosistemes forestals
- 5
Les aus limícoles: aspectes ecològics i identificació de les espècies presents a la Mediterrània occidental
- 6
Reintroduccions de fauna: una eina per a la conservació de les espècies
- 7
Tècniques de conservació de la diversitat florística
- 8
Reconstrucció de crescudes en rius de muntanya
- 9
Introducció a la flora i la vegetació d'alta muntanya
- 10
Programes de seguiment de comunitats de lepidòpters

Gestió de les aigües al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Dates

30 i 31 de gener de 1999

Professors

Marta Puiguriguer, geòloga
Emili Bassols, biòleg

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Programa

Dissabte

10.45-11.15 h. Trobada al Casal dels Volcans i presentació del curs

11.15-12.30 h. Marc territorial, medi físic i característiques hidrogeològiques de la zona

12.30-14 h. Sortida al puig Redon. Les Preses. Situació geogràfica i geològica de la zona d'estudi

15.30-16.30 h. Gestió de les aigües al PN: criteris, línies de recerca, i treballs realitzats

17-19 h. Demostració del tècnic del sistema d'informació geogràfica del PNZVG (projecte Vulcà). Mòdul d'aigües

Diumenge

10 h. Trobada al Casal dels Volcans

10.15-11.15 h. Sortida al riu Fluvià: xarxa hídrica superficial, potencialitat ecològica dels ambients fluvials, problemes de conservació

11.15-12.15 h. Sortida de camp: sistema d'aqüífers: surgència natural i pous d'extracció.

Metodologia de mostreig

12.15-14 h. Visita guiada a l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals d'Olot

16-18 h. Conclusions del curs. Aplicació dels mètodes de gestió de l'aigua a altres indrets

Lloc de trobada

Casal dels Volcans. Av. de Santa Coloma, s/n. Olot

Informació i preinscripció

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Av. de Santa Coloma, s/n; 17800 Olot.

Dilluns, dimecres i divendres, de 10 a 14 h.

Demaneu per Mireia Batiste

Tel. 972 26 46 66, fax 972 26 55 67

Presentació

Després de l'aturada del curs 1997-1998, la Institució Catalana d'Història Natural reprèn el Programa de Cursos Naturalistes en l'any del seu centenari.

Seguint la línia iniciada el 1992, s'organitzen cursos descriptius, metodològics i de gestió en temes relacionats amb el medi físic i natural. Es tracta de cursos molt pràctics, dirigits especialment a naturalistes professionals i afeccionats. El programa proposa des de cursos introductoris i generals, fins a més especialitzats o específics.

Els cursos combinen un mínim de sessions teòriques amb la pràctica de camp i de gabinet, i es desenvolupen en indrets arreu del país, segons les necessitats de la temàtica i el treball de camp a realitzar.

Informació i inscripció

Per formalitzar la inscripció, cal haver-se preinscrit com a mínim, quinze dies abans de la realització del curs, per telèfon o personalment, a l'entitat indicada per a cada curs.

Una vegada feta la preinscripció, cal fer l'ingrés de la matrícula al compte corrent 2100-0963-0200036009 de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, a nom de la Institució Catalana d'Història Natural, i amb la indicació del nom de l'alumne i el títol del curs. En el termini màxim de tres dies a comptar des de la preinscripció s'ha de fer arribar el resguard d'haver fet l'ingrés de la matrícula, a l'entitat on s'ha fet aquesta, dirigida a la persona responsable d'inscripcions, per fax, per correu o personalment. En cas contrari, quedarà anul·lada la preinscripció.

En el cas que una persona ja inscrita vulgui anul·lar la inscripció, només li serà retornat el 80 % de l'import, sempre que ho sol·liciti amb una antelació mínima de quinze dies respecte a la celebració del curs.

El nombre de places és limitat i depèn de cada curs. La inscripció es realitzarà per rigorós ordre d'inscripcions, d'acord amb la data del resguard d'ingrés. Hi haurà llista d'espera per a cada curs.

Alumnes amb mobilitat reduïda

Per primera vegada, i de manera experimental, alguns cursos indicats amb el símbol estan pensats per poder acollir persones amb mobilitat reduïda entre els alumnes assistents.

No obstant això, en tots els cursos podeu demanar si és possible adaptar les condicions per a les persones amb mobilitat reduïda. En tots els casos cal que indiqueu la condició de mobilitat reduïda en fer la inscripció.

Organització i matrícula

La ICHN organitza aquest programa de cursos conjuntament amb diferents entitats.

La matrícula per als socis de la ICHN i els col·lectius fixats per les entitats coorganitzadores que s'indiquen més avall és de 7.000 ptes., i per als no-socis, de 10.000 ptes.

El suport de la Fundació Territori i Paisatge per a aquest programa 1998-1999 permet oferir als estudiants de secundària i universitaris, i als aturats, una reducció de 3.000 ptes. sobre el preu de la matrícula. La reducció és aplicable en qualsevol dels dos preus indicats més amunt. Cal que acrediteu la vostra condició mitjançant una fotocòpia del carnet d'estudiant o de la targeta d'aturat, que cal enviar conjuntament amb el resguard d'ingrés de matrícula. El nombre d'ajuts disponibles és limitat a cinc per curs.

El **curs 1** està coorganitzat amb l'Associació per la Promoció, Divulgació i Estudi de la Geologia (APDEG) i amb el Parc Natural del Cadí-Moixeró. La matrícula per als socis de l'APDEG i per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 7.000 ptes.

Els **cursos 2 i 10** estan coorganitzats amb el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 7.000 ptes. per cada curs.

Els **cursos 3 i 7** estan coorganitzats amb el Parc Natural del Cadí-Moixeró. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 7.000 ptes. per cada curs.

Els **cursos 5 i 6** estan coorganitzats amb el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament i per als socis d'APNAE (Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà) i IAEEN (Institució Altempordanesa per a la Defensa i l'Estudi de la Natura), és de 7.000 ptes.

El **curs 9** està coorganitzat amb el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 7.000 ptes.

La matrícula dels cursos dóna dret a assistir a les sessions del professorat, a la documentació, a l'allotjament i a l'esmorzar del diumenge. El transport i la resta d'àpats no hi són inclosos, però es poden reservar en el moment de fer la inscripció i pagar-los al principi del curs, o bé hom pot portar el menjar. Per al transport, podeu avisar si disposeu de places de cotxe per compartir, o si us cal trobar-ne, i en cas que vingueu en transport públic, per poder planificar els desplaçaments durant el curs. Cal dur llençols o sac de dormir i roba adequada i de colors discrets per a les sortides de camp.

Situació i accés

Els cursos s'impartiran en diferents equipaments que alhora són el lloc de trobada mitja hora abans de començar. L'allotjament serà al punt de trobada o en albergs de localitats pròximes. Si teniu qualsevol dubte respecte a l'accés als punts de trobada o al lloc d'allotjament, resol·leu-lo en fer la inscripció.

Geologia del Berguedà. Alteració i restauració del medi físic per causa d'activitats mineres

Dates

14 i 15 de novembre de 1998

Professor

Roger Mata Lleonor, geòleg
Dpt. d'Enginyeria Minera i Recursos
Naturals, EUPM, UPC

Programa

Dissabte

10.30-11 h: Presentació del curs
11-13.30 h: Sessió teòrica: Introducció a la Geologia del Berguedà
15.30-19 h: Sortida de Camp: Recorregut geològic per l'Alt Berguedà. Observació i reconeixement de les principals unitats geològiques

Diumenge

9-10.30 h: Sessió teòrica: Degradació del medi per causa d'activitats mineres i restauració
11-18 h: Sortida de camp. Visita a antigues explotacions de carbó, baritina i petroli. Observació de zones restaurades.
18-19 h: Conclusions del curs

Lloc de trobada

Centre de Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró. C. de la Vinya, 1. Bagà

Informació i preinscripció

Associació per la Promoció, Divulgació i Estudi de la Geologia (APDEG).
C. Marià Fortuny, 25; 08211 Castellar del Vallès.
De dilluns a divendres, en horari d'oficina.
Demaneu per Roger Mata, tel/fax: 93 714 46 99
O bé de dilluns a divendres de 19 a 22 h.
Demaneu per Anna Sellés, tel. 93 825 00 43

Ecologia i comportament hivernal dels ocells en boscos subalpins: estratègies evolutives i tècniques d'estudi

Dates

6 i 7 de febrer de 1999

Professor

Lluís Brotons, biòleg
Facultat de Biologia, UB

Programa

Dissabte

10.30-11 h. Presentació del curs
11-12.30 h. Sessió teòrica. Introducció als poblaments ornítics dels boscos de muntanya
14-18 h. Sortida. Boscos de pi negre dels Orris i vessants de la Tossa. Censos d'ocells hivernals en un bosc de pi negre

Diumenge

8-13 h. Sortida. Coll de Pal (la Bòfia). Tècniques d'estudi de les poblacions d'ocells: anellament científic, seguiment d'individus marcats en menjadores, experiments de biologia dels ocells
15-18 h. Sessió teòrica: Estratègies ecològiques dels ocells: el cas de les mallerengues i altres espècies socials
18-18.30 h. Conclusions del curs

Cal portar:

Prismàtics, roba i botes d'hivern per a muntanya i, si en teniu, una guia d'identificació d'ocells

Lloc de trobada

Centre de Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró. C. de la Vinya, 1. Bagà

Informació i preinscripció

Centre de Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró
C. de la Vinya, 1; 08695 Bagà.
De dilluns a divendres, de 9 a 13.30 h. i de 15.30 a 18.30 h. Demaneu per Carme Alcàntara.
Tel. 93 824 41 51, fax 93 824 43 12

Les aus limícoles: aspectes ecològics i identificació de les espècies presents a la Mediterrània occidental

Dates

10 i 11 d'abril de 1999

Professor

Jordi Martí i Aledo, ornitòleg
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

Programa

Dissabte

10.30-11 h. Presentació del curs
11-12.30 h. Aspectes ecològics de les aus limícoles
12.30-13.30 h. Mètodes d'estudi i d'observació de les aus limícoles
13.30-16 h. Dinar a l'àrea de pícnic del Cortalet
16-18 h. Identificació de les espècies presents a la Mediterrània occidental
18-19 h. Sortida. Introducció a la identificació de les aus limícoles

Diumenge

9-13 h. Sortida: Identificació d'espècies de limícoles presents a la primavera als aiguamolls de l'Empordà
16-17 h. Gestió i seguiment dels limícoles al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
17-18'30 h. Col·loqui i conclusions del curs

Cal portar:

Prismàtics

Lloc de trobada

Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
Centre d'Informació del Cortalet
Ctra. de Castelló d'Empúries - Sant Pere Pescador

Informació i preinscripció

Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (APNAE). Mas El Cortalet; 17486 Castelló d'Empúries. De dilluns a divendres, de 10 a 13.30 h. Demaneu per Maria Carbó
Tel. 972 45 46 72, fax 972 45 44 74

Tècniques de conservació de la diversitat florística

Dates

22 i 23 de maig 1999

Professor

Pere Aymerich
Parc Natural Cadí-Moixeró

Programa

Dissabte

10-10.30 h. Presentació del curs
10.30-13.30 h. Diversitat florística. Espècies rares i espècies amenaçades. Legislació
14-18 h. Sortida. Vessant del Berguedà del PN del Cadí-Moixeró. Diversitat florística per hàbitats. Espècies rares i espècies amenaçades

Diumenge

10-13 h. Problemàtica de la conservació de la flora i els seus hàbitats a Catalunya: el cas dels Pirineus Orientals. Tècniques i programes de conservació
15-18.30 h. Sortida. Vessant de la Cerdanya del PN del Cadí-Moixeró. Problemàtica de conservació d'algunes espècies de distribució restringida
18.30-19 h. Conclusions del curs

Lloc de trobada

Centre de Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró. C. de la Vinya, 1. Bagà

Informació i preinscripció

Centre de Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró
C. de la Vinya, 1; 08695 Bagà
De dilluns a divendres, de 9 a 13.30 h. i de 15.30 a 18.30 h. Demaneu per Carme Alcàntara.
Tel. 93 824 41 51, fax 93 824 43 12

Introducció a la flora i la vegetació d'alta muntanya

Dates

19 i 20 de juny de 1999

Professor

Gerard Giménez i Pérez, biòleg,
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Programa

Dissabte

10.30-11 h. Presentació del curs
11-14 h. Característiques de l'alta muntanya. Adaptacions de les plantes al medi. Estats de vegetació i comunitats vegetals. Vegetació actual i vegetació potencial
16-18 h. Vegetació d'alta muntanya: Principals tipus de vegetació, espècies característiques i significació ecològica
18-19.30 h. Sortida. Mètodes d'identificació i classificació de la flora d'alta muntanya

Diumenge

9-16.30 h. Sortida de camp a la ribera de Sant Nicolau (estany de Llebreta, Aigüestortes...)
16.30-17.30 Conclusions del curs

Lloc de trobada

Casa del Parc de Boí
Plaça del Trelo, 3. Boí

Informació i preinscripció

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, Prat del Guarda, 4; 25897 Espot
De dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 h.
Demaneu per Aícia Orteu. Tel./fax: 973 63 40 36

Reintroduccions de fauna: una eina per a la conservació de les espècies

Dates

17 i 18 d'abril de 1999

Professor

Deli Saavedra, biòleg
Coordinador Projecte Llúdriga

Programa

Dissabte

10.30-11 h. Presentació del curs
11-12.30 h. Sessió teòrica. Viabilitat de les reintroduccions i directrius internacionals
12.30-13.30 h. Sessió teòrica. Exemples de reintroduccions I
16-17 h. Sessió teòrica. Exemples de reintroduccions II
17-18 h. Sortida. Centre de reproducció de cigonyes. Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
18-20 h. Col·loqui

Diumenge

9-13 h. Sortida. Exemples de reintroduccions als aiguamolls de l'Empordà. Assaig de metodologia de radioseguiment
15-17.30 h. Sortida. Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera (Garriguella)
17.30-18.30 h. Conclusions del curs

Cal portar:
Prismàtics

Lloc de trobada

Alberg de Joventut
C. Anicet de Pagès, 2. Figueres

Informació i preinscripció

Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (APNAE). Mas El Cortalet; 17486 Castelló d'Ampúries. De dilluns a divendres, de 10 a 13.30 h. Demaneu per Maria Carbó
Tel. 972 45 46 72, fax 972 45 44 74

Reconstrucció de crescudes en rius de muntanya

Dates

12 i 13 de juny de 1999

Professor

Ramon J. Batalla, geomorfòleg
Universitat de Lleida

Programa

Dissabte

9-9.30 h. Presentació del curs
9.30-10.30 h. Sessió teòrica. Dinàmica hidrològica en rius de muntanya mediterrània: anàlisi d'hidrogrames i períodes de retorn
11-12 h. Sessió teòrica. Tècniques de camp i de gabinet per a la reconstrucció de crescudes
12 h. Sortida a la conca de la Ribera Salada
13-14 h. Plantejament del treball al camp
15:00-19:00 Treball de camp

Diumenge

9.30-11 h. Anàlisi de dades al laboratori
11.30-13.30 h. Continuació del treball de laboratori
16-17.30 h. Interpretació i discussió de les dades
17.30-18 h. Conclusions del curs

Cal portar:

gorra i crema solar, cantimplora, llibreta de camp, calculadora i un disquet

Lloc de trobada

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya
Pujada del Seminari, s/n. Solsona

Informació i preinscripció

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya
Pujada del Seminari, s/n; 25280 Solsona
De dilluns a divendres, de 9 a 14 i de 16 a 19 h.
Tel. 973 48 17 52 i 973 48 16 81, fax 973 48 13 92

Programes de seguiment de comunitats de lepidòpters

Dates

10 i 11 de juliol de 1999

Professor

Constantí Stefanescu, biòleg
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Programa

Dissabte

10.30-11 h. Trobada al Casal dels Volcans i presentació del curs
11-14 h. Sessió teòrica. Ecologia dels lepidòpters. Mètodes d'estudi. Informació del seguiment
16-20 h. Sortida a Can Jordà. Aplicació de la metodologia, observacions per a la identificació de les espècies, la seva biologia i el seu comportament

Diumenge

9.00-10.00 h. Sessió teòrica a Can Jordà: El transecte de Can Jordà (seccions, tipus de gestió, espècies presents)
11.00-14.00 h. Sessió pràctica. Comptatges estandarditzats al transecte de Can Jordà. Diferències en les comunitats de lepidòpters en funció de la gestió de l'àrea
16.00-18.30 h. Interpretació dels resultats. El cas concret del PNZV de la Garrotxa
18.30-19 h. Conclusions del curs

Cal portar:

Si en teniu, cal portar caçapapallones

Lloc de trobada

Casal dels Volcans, Av. de Santa Coloma s/n, Olot

Informació i preinscripció

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
Av. de Santa Coloma s/n; 17800 Olot.
Dilluns, dimecres i divendres, de 10 a 14 h.
Demaneu per Mireia Batiste
Tel. 972 26 46 66, fax 972 26 55 67